

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

VASIKKA, NUORKARJA

SISÄLTÖ

1.a Vastasyntynyt vasikka – poikimisen apu	2
1.b Vastapoikinut lehmä	3
2. Ensimmäinen juotto – ternimaidon antaminen	5
3. Vastasyntyneet vasikat – navan puhdistus	7
4. Vasikan hoito yksikarsinassa	8
5. Vasikan seuranta – terveystarkkailu.....	10
6. Maitojuotto ja vierotus	10
7. Vasikka ryhmäkarsinassa - muu hoito	14
8. Ryhmäkarsinat – hiehon hoito.....	15
9. Hiehon kasvatus – ritiläkarsina	16
10. Sonnin kasvatus – kylmäpihatto.....	17
11. Vasikat – ripuli	18
12. Vasikat – keuhkotulehdus ja muut sairaudet.....	19
13. Vasikat – ruokintalaitteiden hygienia.....	20

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

1.a Vastasyntynyt vasikka – poikimisen apu

1.1	<p>Lehmä on otettu 1-2 pv ennen poikimista hyvin kuivitetuun karsinaan. Navetoinnin aikana seurataan poikimisen edistymistä ja karjanhoitaja arvioi hoitotoimet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • seurataan poikivaa, mutta ei häiritä • annetaan poikimisen edistyä luonnollisesti 	
1.2	<p>Mikäli poikiminen ei edisty tai poikiminen on kestänyt yli 2 tuntia, avustetaan. Tarkistetaan vasikan asento (onko oikein päin).</p> <ul style="list-style-type: none"> • molemmat etusorkat ja pää siinä välissä • molemmat takasorkat <p>Mikäli on kyseessä vasikan virheasento, ota yhteyttä karjanhoitajaan.</p>	
1.3	<p>Annetaan tarvittaessa vetoapua vasikkavaljailla, jotka ovat tulokäytävän kaapissa.</p>	
1.4	<p>Tarkista syntyneen vasikan vointi ja varmista hengitys.</p> <p>Puhdista turpa ja suu kädellä. Voit myös riiputtaa vasikkaa takajaloista (lima pois).</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

1.5	<p>Tarvittaessa nosta vasikka makaavan emänsä selän päälle vasikan pää alaspäin.</p> <p>Vasikka voidaan saada hengittämään kaatamalla sangollinen kylmää vettä sen päälle.</p>	
1.6	<p>Yleensä emä hyväksyy vasikan, mutta seuraa erityisesti ensikon reagointia.</p> <p>Pyyhi kuivikeoljella vasikkaa hierovin liikkein.</p>	
1.7	<p>Mikäli vasikka on hyvin likainen/ syntynyt pihaton puolelle, pese vasikka n. 40-asteisella vedellä. Huuhtele napa Betadinella (kohta 3).</p>	

1.b Vastapoikinut lehmä

1.8	<p>Tarkista lehmän kunto</p> <ul style="list-style-type: none"> • miten voi • nouseeko ylös <p>Mikäli epäilet sairautta, kerro havaintosi karjanhoitajalle.</p> <p>Poistuessasi poikimakarsinasta, huuhtele kenkäsi hyvin vesisuihkulla.</p>	
1.9	<p>Juota ämpäristä kädenlämpöistä vettä.</p> <p>Huuhtele ämpäri lopuksi.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

1. 10	<p>Huom! Halvausriski: Lehmä on poikanut 3 kertaa tai useammin. Lehmä tuntuu selästä kylmältä → voi kyseessä olla halvaus. Ota yhteys karjanhoitajaan. Tarvittaessa annetaan kalsiumia. Lypsä poikimakarsinassa käsin tai lypsyasemalla.</p>	
1. 11	<p>Varmista, että lehmän edessä ruokintapöydällä on aina säilörehua.</p>	
1. 12	<p>Poista likaiset kuivikkeet ja jälkeiset poikimakarsinasta. Vie ne kottikärryillä pikkulantalaan.</p> <p>Lisää puhtaita kuiviketta reilusti.</p>	
1. 13	<p>Kirjaa poikiminen päiväkirjaan tai lapulle ilmoitustaululla tai muista kertoa karjanhoitajalle.</p>	
1. 14	<p>Lehmä on poikimakarsinassa 1 vrk. Sitten siirto pihaton puolelle muiden lehmien joukkoon, jalassa vihreä AUTE –nauha.</p> <p>Tyhjennä karsina</p> <ul style="list-style-type: none"> • hae painepesuri sikalan puolelta • pese karsina painepesurilla • vie painepesuri takaisin sikalaan paikoilleen 	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

2. Ensimmäinen juotto – ternimaidon antaminen

2.1	<p>Tarkista lehmän tila AUTE-järjestelmästä lypsasemalta.</p> <p>Vihreä jalkanauha → vastapoikineen maitoa voi käyttää</p> <p>Punainen jalkanauha → antibiootihoidetun lehmän maito → maitoa voidaan käyttää omalle vasikalle (ei pakasteta)</p>	
2.2	<p>Mikäli poikiminen tapahtuu lähellä lypsyaikaa, lypsetään lehmä lypsasemalla, muutoin käsin.</p>	
2.3	<p>Kts. lypsyohje (5. Lypsy –poikineet)</p> <p>Lypsä n. 3 litraa ternimaitoa (ensimmäinen maito).</p> <p>Poikkeus terveeltä lehmältä, jolla on hyvä ternimaito (vasta-aineita), lypsetään ensimmäistä enemmän myös mm. pakkaseen.</p> <p>Pakastettuun maitoon merkitään päiväys, lehmän nimi ja monesko lypsykerta.</p>	 <p>Ternimaidon säilyvyys: - jääkaapissa 3-7 päivää - pakastimessa 12 kk</p>
2.4	<p>Jos lehmä on poikanut yksin, vasikka on jo voinut imeä maitoa. Tällöin utare tuntuu tyhjältä ja vasikka ei suostu juomaan.</p>	
2.5	<p>Mikäli maito vaikuttaa alkusuihkeiden jälkeen oudolta, ota yhteyttä karjanhoitajaan.</p> <p>AUTE –menettelyn mukainen lehmän merkitseminen.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

2.6	<p>Jos poikinutta ei saa lypsettyä tai maito on huonoa, ota toimiston pakastimesta 2-3 litraa ternimaitoa.</p> <p>Sulata pullot vesihauteessa. Kaada maito sankoon. Lämmitä se noin +40 °C vesihauteessa tai uppolämmittimellä. Pese lopuksi välineet.</p>	
2.7	<p>Lämmitä maito 40 asteeseen ja kaada tuttipulloon (löytyy vasikan juottopaikkasta).</p> <p>Juota 1 tunnin sisällä syntymästä vasikalle. Pidä tuttipulloa siten, että vasikka juo siitä pää ylöspäin.</p>	
2.8	<p>Koulutilalla ei pakkojuoteta vasikkaa.</p>	
2.9	<p>Huuhtele tuttipullo ja käyttämäsi tarvikkeet ensin haalealla vedellä.</p> <p>Pese ne sitten harjalla ja pesuaineella.</p> <p>Laita kuivumaan paikoilleen.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

3. Vastasyntyneet vasikat – navan puhdistus

3.1	<p>Tarkista napa.</p> <p>Mikäli siisti, asia ok.</p> <p>Mikäli ei siisti, ota yhteys karjanhoitajaan.</p>	
3.2	<p>Käytä kertakäyttöhanskoja.</p> <p>Käytä Betadinea (löytyy lääkekaapista) navan desinfiointiin.</p>	
3.3	<p>Kaada desinfiointiainetta kämmenelle ja hiero navan alueelle.</p> <p>Laita hanskat roskeen käytön jälkeen.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

4. Vasikan hoito yksikarsinassa

4.1	<p>Vasikka on 1 vrk emänsä kanssa poikimakarsinassa, jonka jälkeen siirretään puhtaaseen, hyvin kuivitettuun yksilökarsinaan (vedoton alusta).</p> <p>Mikäli emä vaikuttaa vihaiselta, siirretään vasikka turvaan yksilökarsinaan heti.</p>	
4.2	<p>Talvella käytetään vasikkaliiviä, joka löytyy sisääntulokäytävän kaapista. Pidetään liukuovi kiinni.</p> <p>Yksilökarsina kuivitetaan hyvin</p> <ul style="list-style-type: none"> • olkea niin paljon, että ritilä peittyy • olki löytyy rehuladosta 	
4.3	<p>Mikäli vasikka vaikuttaa viluiselta, laitetaan lämpölamppu karsinan kohdalle ja päälle.</p> <p>Huom! Vasikka ei saa yltää lamppuun. Varmista kiinnitys, ettei lamppu putoa.</p>	
4.4	<p>Juota ternimaitoa 2 litraa neljästi päivässä. Maito löytyy toimiston jääkaapista. (tarkista maidon säilyvyys!)</p> <p>Juotto-ohjeet löytyvät juottopaikan seinältä.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

4.5	<p>Toisesta elinpäivästä lähtien</p> <ul style="list-style-type: none"> • heinää ämpäriin • alkukasvatusrehua ämpäriin • vettä vapaasti 	
4.6	<p>Tarkista päivittäin vasikan kunto</p> <ul style="list-style-type: none"> • juoko • syökö • onko pirteä • minkälainen sonta <p>Mikäli vaikuttaa sairaalta, ota yhteys karjanhoitajaan ja kerro havaintosi.</p>	
4.7	<p>Syntymän jälkeen vasikka punnitaan mittanauhan avulla. Mittanauha löytyy toimiston vetolaatikosta (mikroaaltouunin alla).</p> <p>Tieto kirjataan emän siemennyskorttiin (n:ro, nimi, paino) ja myös vasikan rekisteröintikorttiin.</p>	
4.8	<p>Vasikka merkitään 7 vrk:n sisällä karjanhoitajan opastuksella!</p> <ul style="list-style-type: none"> • pihdit käytävän komerosta • merkit toimiston pakista • rekisteröinti AMMU – ohjelmalla toimistossa 	
4.9	<p>Nupoutuksen tekee eläinlääkäri vasikan ollessa 2-3 viikon ikäinen</p> <ul style="list-style-type: none"> • rauhoittaminen • puuduttaminen • kivunlievitys 	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

5. Vasikan seuranta – terveystarkkailu

5.1	<p>Seuraan vasikan kuntoa navetoinnin yhteydessä</p> <p>Mittaa tarvittaessa lämpö ja ilmoita karjanhoitajalle.</p>		<p><i>Vasikan lämpö</i> 37-39.3. → 😊 yli 39.3. → ☹️ 35-37 → ☹️</p>
5.2	<p>Seuraa korvaa merkitsemisen jälkeen</p> <ul style="list-style-type: none"> • onko siisti/ terve <p>Yhteys karjanhoitajaan, mikäli</p> <ul style="list-style-type: none"> • tulehtunut tai märkii 		
5.3	<p>Sarvenaihe nupoutuksen jälkeen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • onko siisti/ terve • yhteys karjanhoitajaan • tulehduskipulääke karjanhoitajan valvonnassa 		
5.4	<p>Napa pysyy kosteana 2-4 päivän ajan syntymän jälkeen, kunnes napanuora kuivuu ja irtoaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • katso, onko siisti/ terve • varmista karsinan siisteys ja kuivita hyvin <p>Yhteys heti karjanhoitajaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • mikäli napa kova/ kasvanut • vasikka kuumeinen tai • vasikka kivulias 	 	
5.5	<p>Ripuli, yskä tai sierainvuoto(lima) tms</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteys karjanhoitajaan • (kohta 11 ja 12) 		

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

6. Maitojuotto ja vierotus

6.1	<p>Emän maitoa annetaan 4 päivää</p> <ul style="list-style-type: none"> • jääkaapista ja myöhemmin • lypsyasemalla lypsettyä <p>Maitojuottoa jatketaan 1-2 viikon ikään asti.</p> <p>Juotto tuttiämpärillä.</p>	
6.2	<p>Noin 3 viikon iässä vasikka siirretään pienempiin ryhmäkarsinaan.</p> <p>Hae painepesuri aulasta. Pese yksilökarsina huolellisesti siirron jälkeen. Palauta pesuri aulaan käytön jälkeen.</p>	
6.3	<p>Juomana on maitojauhejuoma hapatettuna 3 kk ikään asti.</p> <p>Juomaohje löytyy välivarastosta, ryhmäkarsinan ovesta</p> <ul style="list-style-type: none"> • tutustu ohjeisiin huolella 	
6.4	<p>Heinää ja säilörehua vapaasti ruokintapöydällä.</p> <p>Juomat vasikkapiian tuteista.</p> <p>Alkukasvatusrehu automaattista.</p> <p>Täytä käsin tarvittaessa.</p>	
6.5	<p>Vasikkapiika on välivarastossa.</p> <p>Juoma tehdään siihen joka 3. pv.</p> <p>Ota puhdas ämpäri mukaan.</p> <p>Irroita vasikkapiiasta tuttiletkut.</p> <p>Laita letkujen päät ämpäriin.</p> <p>Vie vasikkapiika navetan puolelle poikimakarsinan vieressä olevaan pesupaikkaan.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

6.6	<p>Pese piika harjan ja lämpimän veden avulla.</p> <p>Tuo puhtaana ruokinta-käytävälle. Laske 150 litraa reilusti kädenlämpöistä vettä.</p>	
6.7	<p>Vedä vasikkapiika takaisin välivarastoon.</p> <p>Laita sähköjohdon pistoke pistorasiaan.</p> <p>Laita vasikkapiian sekoitus päälle (vipu alaspäin).</p>	
6.8	<p>Tee hapanjuoma oven ohjeen mukaisesti.</p> <p>Avaa maitojauhesäkki pihtien avulla.</p> <p>Lisää jauhetta vasikkapiikaan kauha kerrallaan.</p> <p>Sekoita huolella vispilän avulla.</p> <p>Tarkista, ettei jää klimppejä!</p>	
6.9	<p>Lisää jauhemainen hapate pieneen nestemäärään sekoitettuna. Varo aineen joutumista iholle, silmiin ja hengitysteihin!</p>	
6.10	<p>Huuhtelee käyttämäsi vispilä ryhmäkarsinan puolella.</p> <p>Laita vispilä paikoilleen.</p> <p>Huuhtelee sininen ämpäri ryhmäkarsinan puolella.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

<p>6. 11</p>	<p>Laita lämpöistä vettä ämpäriin.</p> <p>Huuhteletkut päältä.</p> <p>Laita letkut vasikkapiikaan.</p> <p>Kaada vesi ämpäristä ryhmäkarsinan lantaritilälle.</p>	
<p>6. 12</p>	<p>Mene ovesta ryhmäkarsinan puolelle.</p> <p>Tarkista, että jokaisesta tutista tulee juomaa.</p>	
<p>6. 13</p>	<p>Sulje ryhmäkarsinan ovi huolella.</p> <p>Laita vasikkapiika aivan seinän viereen.</p> <p>Siisti paikat. Tyhjät juomajauhepussit ja paalinarut karjaladon roskakoriin. Pese ämpäri ja laita kuivumaan.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

7. Vasikka ryhmäkarsinassa - muu hoito

7.1	<p>Ensimmäisessä ryhmäkarsinassa juottokausi maitojauheella kestää 3 kk:n ikään asti.</p>	
7.2	<p>Vinokuivikepohjainen makuualusta siistitään 2 kertaa päivässä. Likaiset kuivikkeet kolataan lantaritilälle.</p> <p>Kottikärryillä haetaan kuivikkeita (ladossa paalit tai irtopurusiiilosta).</p>	
7.3	<p>Tyhjennä vanha rehu ruonkintapöydältä. Vie tähteet kottikärryillä pikkulantalaan. Lisää tuoretta säilörehua</p> <ul style="list-style-type: none"> vapaasti koko ajan. 	
7.4	<p>Juoma</p> <ul style="list-style-type: none"> hapanjuomaa Vasikkapiiasta tarkista tuttien siisteys 	
7.5	<p>Isommille hiehoille väkirehu jaetaan automaattisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> sukkularuokkija jakaa ruokintasuunnitelman mukaan väkirehua 	
7.6	<p>Mittaa vasikan kasvu noin kerran kuukaudessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjaukset eläimen omaan korttiin kunto, karva, koko (kg) 	

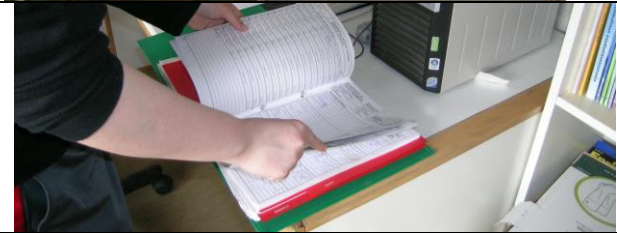

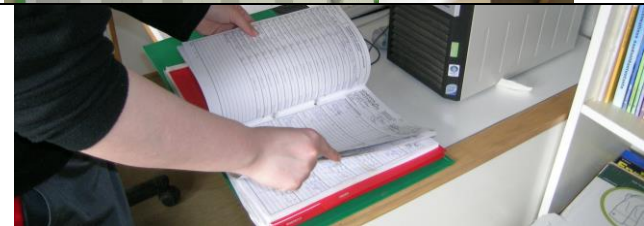
Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

8. Ryhmäkarsinat – hiehon hoito

8.1	<p>Siirto isompien ryhmäkarsinaan (seuraava karsina) 3 kk iässä. Ovat tässä karsinassa 6 kk ikäisiksi.</p>	
8.2	<p>Vinokuivikepohjainen makuualusta siistitään 2 kertaa päivässä. Kolalla siirretään märät kuivikkeet ja lanta lantakäytävälle. Kottikärryillä haetaan kuiviketta (ladossa paalit tai irtopurusilosta).</p>	
8.3	<p>Säilörehua vapaasti</p> <p>Vettä vapaasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarkista juomakupin toimivuus ja puhtaus <p>Väkirehu jaetaan ruokintasuunnitelman mukaisesti sukkularuokkijalta.</p>	
8.4	<p>Mittaa vasikan kasvu noin kerran kuukaudessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjaukset eläimen omaan korttiin • kunto, karva, koko (kg) 	
8.5	<p>Siirto 6 kk ikäisenä hiehojen karsinaan</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

9. Hiehon kasvatus – ritiläkarsina

9.1	Siirto isompien ryhmäkarsinaan (seuraava karsina) 6 kk iässä.	
9.2	Ritilän puhdistaminen silloin, jos eläimet eivät saa poljettua lantaa ritilän läpi. <ul style="list-style-type: none"> • ei yksin karsinaan • parityöskentely 	
9.3	Jätterehu siirretään lehmillä ruokintapöydän yli Vesipiste tarkistetaan <ul style="list-style-type: none"> • ei yksin karsinaan • parityöskentely Väkirehu (rypsi ja kivennäinen) jaetaan ruokintasuunnitelman mukaan sukkularuokkijasta.	
9.4	Mittaa kasvu noin kerran kuukaudessa. <ul style="list-style-type: none"> • kirjaukset eläimen omaan korttiin • kunto, karva, koko (kg) 	
9.5	Kiiman seuranta alkaa 10 kk iässä <ul style="list-style-type: none"> • kiimakalenteriin • havainnot päiväkirjaan 	
9.6	Siemennys 15-16 kk iässä, jotta poikisi 24-25 kk:n iässä. <ul style="list-style-type: none"> • kirjaukset eläimen omaan korttiin • tiineet hiehot siirretään kylmäpihattoon 	
9.7	Siirto navettaan lehmien puolelle pihattoon 1 kk ennen poikimista <ul style="list-style-type: none"> • parityöskentely 	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

10. Sonnin kasvatus – kylmäpihatto

10.1	Siirto kylmäpihattoon 3 kk iässä. Neuvottele pakkasella karjanhoitajan kanssa.	
10.2	Säilörehua tasataan ja lisätään talikolla. Väkirehu jaetaan kottikärrystä kauhalla ruokintaohjeen mukaan.	
10.3	Lämmitettävät vesikupit <ul style="list-style-type: none"> • puhdistu kädellä rehun tähteet 	
10.4	Makuualustat ovat kestokuivikkeiset <ul style="list-style-type: none"> • jos lantakäytävät liettyneet, siirrä eläimet makuualueelle kääntyvien aitojen avulla • ÄLÄ MENE ELÄINTEN SEKAAN • puhdistus traktorin etukuormaajalla • käännä aidat takaisin • olkipaali paalisilppuriin (traktorin etukuormaaja) • olkisilppu puhalletaan ruokintapöydältä käsin makuualustalle 	
10.5	Sonnien kasvua seurataan <ul style="list-style-type: none"> • silmämääräinen arviointi yhdessä karjanhoitajan kanssa • ruokintaohjetta tarkennetaan kasvun ja iän mukaan 	
10.6	Makuualustat tyhjenetään 1 x vuodessa työnnetään traktorin etukuormaajan avulla lantalaan	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

11. Vasikat – ripuli

11.1	<p>Ripulin yhteydessä vasikan uloste on juoksevaa ja vesimäistä. Haju on epätavallisen paha.</p>	
11.2	<p>Anna vasikalle 2-3 litraa maitoa (40-42 °C) tuttiämpäristä tai tuttipullosta.</p> <p>Tarjoa haaleaa vettä.</p>	
11.3	<p>Tarkkaile vasikkaa 2-3 tunnin välein. Jos vasikka ei juo vettä, anna 2-3 litraa elektrolyyttijuomaa tuttipullolla. Muista tehdä elektrolyyttijuoma 40°C lämpimään veteen.</p> <p>Tarjoa maitoa kahdesti päivässä ja tarkkaile lämpötilaa. Anna elektrolyyttijuomaa 8-12 litraa päivässä. Jatka hoitoa, kunnes vasikka alkaa juoda maitoa.</p>	
11.4	<p>Kirjaa vasikan numero ylös ja merkitse yksilö.</p>	

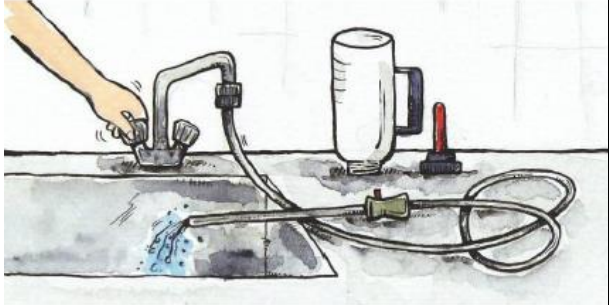
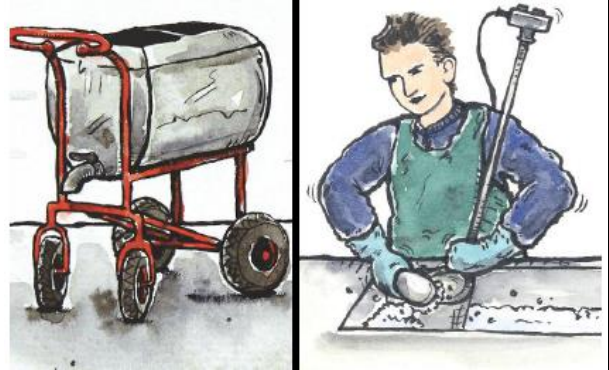
Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

12. Vasikat – keuhkotulehdus ja muut sairaudet

12.1	<p>Keuhkotulehduksen yhteydessä vasikalla on usein sierainvuotoa ja hengitysvaikeuksia. Vasikka hengästyy helposti ja yskii.</p> <p>Aloita hoito eläinlääkärin suosituksen mukaan.</p> <p>Anna maitoa kahdesti päivässä (jos vasikka ei juo, katso kohta 11).</p>	
12.2	<p>Vasikan muita sairauksia ovat esim.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - napatulehdus - niveltulehdus - puhaltuminen - muu <p>Hoito eläinlääkärin suosituksen mukaan.</p>	
12.3	<p>Kirjaa vasikan numero ylös navetan päiväkirjaan.</p> <p>Kerro havaintosi karjanhoitajalle.</p>	

Perhon yksikkö/ Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto

13. Vasikat – ruokintalaitteiden hygienia

<p>13.1</p>	<p>Puhdista kaikki ternimaidon juottolaitteet läpikotaisin käytön jälkeen (astiat, letkut, pullot yms.).</p> <p>Ensin huuhtele haalealla vedellä.</p> <p>Pese astianpesuaineella ja harjalla, käytä lämmintä vettä.</p> <p>Aseta kuivumaan</p>	
<p>13.2</p>	<p>Puhdista kaikki maidon juottolaitteet läpikotaisin käytön jälkeen (vasikkapiika, uppolämmitin, ämpärit yms.).</p> <p>Ensin huuhtele haalealla vedellä.</p> <p>Pese astianpesuaineella ja harjalla, käytä lämmintä vettä.</p> <p>Jätä kuivumaan.</p>	
<p>13.3</p>	<p>Puhdista muut ruokinta- ja juottolaitteet tarpeen mukaan ja vähintään kerran viikossa (rehuastiat, tuttisangot yms.).</p> <p>Jos laitteisiin pääsee lantaa, puhdista välittömästi.</p> <p>Ensin huuhtele haalealla vedellä.</p> <p>Pese astianpesuaineella ja harjalla, käytä lämmintä vettä.</p> <p>Jätä kuivumaan.</p>	